

Columna

SEBASTIÀ BENNASAR
HOTEL
METROPOLE

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
PRIMERA EDICIÓ: OCTUBRE DEL 2018
© SEBASTIÀ BENNASAR LLOBERA, 2018
© COLUMNNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.
AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-2438-7
DIPÒSIT LEGAL: B. 21.353-2018
FOTOCOMPOSICIÓ: TONI CLAPÉS
IMPRÈS A: LIBERDÚPLEX

www.columnnaedicions.cat

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).

Tots els drets reservats.

Capítol primer

El convidat de pedra

I

—Segons les seves capacitats, hi ha una feina que ens agradaria que fes a bord i que pot ajudar a abaratir el cost del seu passatge. I crec que ara mateix els diners sí que són un problema, senyoreta Fürst. O m'equivoco?

—No, capità, no s'equivoca en absolut. Tots els diners que ens puguem estalviar seran benvinguts, però no entenc de què podria treballar en un vaixell, si pràcticament no hi he anat mai.

—Però vostè és bibliotecària, no? Com a mínim això diuen els informes que m'han passat.

—Sí.

—Doncs a bord tenim una biblioteca que ens agradaria poder obrir als passatgers en futurs viatges. S'ha fet d'una forma totalment anàrquica, entre el que hi havia aquí quan vaig entrar al vaixell i diferents aportacions. Mai no hem tingut temps per endreçar-la. Per això ens cal catalogar els llibres, fer les fitxes i adequar-los per al préstec, com ja fan alguns vaixells de la competència des de fa anys; això forma part de la reconversió d'aquesta nau. Pensem que és una feina que vostè podria fer perfectament. La travessia fins als Estats Units durarà vint dies. Li vull proposar que hi treballi sis o set hores diàries. Si accepta, podrà viatjar de franc.

—És clar que accepto, capità, però hi ha algunes coses que no entenc. Com sap que sóc bibliotecària i quina importància té per a vostè aquesta biblioteca?

—Senyoreta Fürst, la meva feina és saber sempre quina mena de gent puja a bord. I pel que fa a la biblioteca, li diré que sóc un gran lector de Francis Scott Fitzgerald.

—Perdó?

—Potser no ha llegit l'article del seu viatge a París travessant l'Atlàntic quan decideix instal·lar-se a la capital francesa i abandonar Nova York...

—No, no n'he tingut l'ocasió.

—És clar, vostè és molt jove. No pateixi, i no em malinterpreti. La joventut és un tresor en els temps que corren. Si aquesta guerra dura una mica més no en tindrem pas, de joves. Doncs Scott Fitzgerald deia que el viatge hauria estat perfecte si a bord hi hagués hagut una bona biblioteca. Es veu que l'home va esgotar molt ràpid els llibres que duia a sobre perquè havia calculat malament i la resta els havia enviat en una nau de càrrega a París. Des de llavors aquest és un somni que tinc per al meu vaixell.

—Ho entenc, però per què ens vol ajudar tant a mi i a la meva família?

—Senyoreta Fürst, els jueus hem de fer tots els possibles per protegir-nos de la barbàrie. No voldria pas que Hitler li posés la grapa a sobre. Vostè té massa talent.

Mai no hauries pogut pagar un hotel com aquell, però ara mateix, quan acabes de traspasar-ne la porta, és el darrer lloc on t'agradaria ser. L'hotel Metropole, a la plaça del Rossio, en ple centre de Lisboa, era encantador malgrat la seva decadència, però sens dubte era molt pitjor que cap dels seients de l'avió que havia de dur-te a Barcelona per poder enllaçar després de cap a Mallorca i que no eren per a tu. Hi havia *overbooking* i t'havia tocat quedar-te a terra. Ja havies buidat el teu pis de Lisboa i tenies totes les maletes fetes i la màquina d'escriure perfectament preparada per al viatge de tornada a casa. Havies passat mig any a Lisboa, no tenies cap ganes de tornar a Mallorca, però hi havia l'al·licient de veure alguns dels pocs amics que t'hi quedaven en la festa de Cap d'Any que estaven muntant. Però ara ja no seria possible.

Acabaves de signar el registre d'entrada de l'hotel Metropole. Eren les onze del matí del 31 de desembre del 1989. I t'hi havies de quedar fins al dia 2 de gener. Per Cap d'Any no hi ha-

via cap vol a Barcelona. Hauries d'acabar i començar sol l'any a Lisboa. I tornar a casa dels pares per intentar fugir-ne com més aviat millor. Ara que havies tastat la llibertat ja sabies on no volies tornar.

Vares deixar les coses a la que seria la teva cambra durant dues nits. Les vistes sobre la plaça eren espectaculars, però tenies ganes d'arribar a Palma i aquest retard interferia en els teus plans. Havies arribat a Lisboa a principis de juliol amb una beca de la Fundació Gulbenkian per assistir a uns cursos d'escriptura que impartien diversos escriptors internacionals a la ciutat. L'havies aconseguit gràcies a un contacte que tenies a la Universitat de les Illes Balears que te n'havia passat les bases.

—És fàcil d'aconseguir per a tu, busquen escriptors europeus menors de vint-i-cinc anys que com a mínim tinguin un llibre publicat. La candidatura l'ha de presentar algun professor de portuguès a l'estranger i jo te l'ompliré. És una bona oportunitat.

Llavors t'acabaves de separar —amistosament, això sí— de la teva promesa, amb qui havies sortit durant sis anys. L'havies coneguda

a la universitat i era l'hereva d'uns importants joiers de la ciutat, xuetes, i els teus pares ja veien tot de possibilitats de negocis futurs gràcies al planificat matrimoni. Però tu no et veies tota la vida fent de botiguer de *cordoncillos* i botonadures. Volies ser escriptor i havies aconseguit publicar una primera novel·la a Barcelona que t'havia donat una glòria efímera i transitòria i que t'havia valgut la beca per anar a Lisboa, la primera porta de sortida que havies trobat per partir de Mallorca.

La veritat és que havia estat una sortida molt fàcil. Sis mesos amb tot pagat, uns bons professors que t'havien creat més dubtes que certesa i a sobre et pagaven vint mil escuts cada mes per a despeses, dels quals havies aconseguit estalviar més de vuitanta mil. Tornaries a casa amb diners per sobreviure durant dos mesos, com a mínim. Temps per poder trobar qualche feina, o moltes petites feines que et fessin un sou. Però de moment estaves més penjat que un fuet a Lisboa esperant la nit de Cap d'Any.

3

En Fritz Spauer havia vist arribar la senyoreta Fürst i entrar a l'hotel amb presses. No entenia per què el Führer tenia tanta mania als jueus. A ell, la senyoreta Fürst li semblava una criatura adorable per qui hauria deixat sense cap mena de dubte la seva dona, alta, rossa, ària de cap a peus, i els dos fills que hi tenia. Per sort, aquella missió que li havien encarregat li havia permès conèixer els països del sud d'Europa i les dones que hi habitaven. Primer havia tingut una amant morena d'ulls blaus a Barcelona mentre s'encarregava d'introduir una important xarxa d'espies a la ciutat per controlar de prop aquests aliats neutrals que eren els espanyols, en ple procés de reconstrucció del seu país després de la guerra civil de tres anys en què tanta importància havien tingut els seus voluntaris compatriotes, i des de feia un any era assidu dels serveis de la Rita dos Anjos, la bellíssima prostituta estrella del discret bordell que hi havia a prop del palau de São Bento i que era seva en exclusiva quan la reservava a compte dels marcs del gloriós Tercer Reich. La Rita no només era una dona extraor-

dinària al llit, amb aquella pell fosca que l'em-
bogia, sinó que a més a més s'havia convertit en
una de les seves millors confidents, perquè per
les seves mans no només hi passaven alguns dels
homes més ben informats de tot Portugal, sinó
també alguns dels espies anglesos que hi havia a
la ciutat i que no dubtaven a compartir el seu
esbarjo i la seva informació amb aquella noia
extremament sensual a qui intentaven impres-
sionar demostrant fins a quin punt controlaven
la informació sobre la guerra que es lliurava més
enllà d'Ibèria. Els informes que feia en Fritz
Spauer havien augmentat notablement de qua-
litat d'ençà que s'hi allitava i ell sabia que cada
vegada que ho feia augmentaven les seves possi-
bilitats de romandre a Portugal, lluny de la seva
dona, a qui havia conegut en els recitals de poe-
sia que organitzava el partit a Berlín i on l'ha-
vien reclutat per dirigir alguns grups d'espio-
natge al sud d'Europa perquè dominava tant
l'espanyol com el portuguès i l'italià gràcies a la
seva llicenciatura en Filologia Romànica. Pot-
ser els recitals i el fet que era jove quan hi anava
era l'única cosa que realment sí que enyorava
del seu país.

Des de feia un mes la seva missió era vigilar la senyoreta Fürst. Per cap concepte no havia d'arribar als Estats Units, així que quan la va veure entrar a l'hotel no va dubtar gens del que havia de fer: aconseguir passatge al mateix vaixell. I per un moment va pensar que era una llàstima haver de liquidar una noia tan guapa. Per molt jueva que fos i per moltes ordres que hagués de complir.

4

Vares sortir a dinar tot sol. Vares encaminar-te cap a la Cervejaria Trindade, un antic convent reconvertit en restaurant on feien uns extraordinaris bistecs a la portuguesa, que ingènuament pensaves que et podrien curar del desencís. Hi havies anat poques vegades perquè el teu pressupost i la política d'austeritat que t'imposaves ho impedia, però aquell dia pagava la companyia aèria, així que no tenies cap remordiment.

Coneixies el restaurant també pel fet que l'Amália, companya del taller d'escriptura al qual havies assistit els darrers sis mesos, hi treba-

llava a les nits i els caps de setmana. Et va sorprendre trobar-la a l'entrada acompanyant els clients escadussers a les taules.

—Què hi fas, aquí? —et va demanar amb una cara que denotava a parts iguals sorpresa i alegria per veure't.

—És una llarga història que es pot resumir dient que hi havia sobreocupació del vol i que fins demà passat no podré volar de cap a Mallorca. I tu? No treballaves a les nits?

—Sí, però com que hi ha molt de personal de vacances i ja saps fins a quin punt necessito els diners, doncs mira, sóc aquí. Passa, et buscaré una taula bona on puguis escriure amb tranquil·litat.

L'Amàlia havia vist que portaves la teva bossa petita de viatge i coneixia les teves aficions: anar omplint llibretes quadriculades amb la teva ploma, de vegades sense rumb, sense saber gaire bé on et portaria la tinta lliscant sobre el paper. La vares seguir. Et va col·locar sota un *azulejo* on un déu antic tocava una lira.

—Et deixo en bona companyia, espero que l'aprofitis.

Es va encarregar ella mateixa de servir-te la

taula i recomanar-te una bona mitja ampolla de vi negra per acompanyar el teu bistec. En acabar el torn la vares convidar a fer un cafè. Feia fred quan vàreu sortir al carrer.

—I ara què escrius, Amàlia?

—Continuo amb els relats, tot i que estic preparant la novel·la. Ara s'acabaran les classes i podré dedicar-m'hi una mica. El problema és el de sempre, haver de sobreviure. Per això tot el que treballo serveix per ajudar a casa i per això continuo amb els relats, és una manera ràpida d'intentar enllestir texts per col·locar a les revistes o per enviar als premis, a veure si així aconseguixo algun caleró. La meva mare s'ha fet gran i necessitem els diners, i aquest és el principal problema, perquè així no és fàcil poder trobar temps per escriure. I tu què, com vas?

—Jo tinc a sobre la pressió del segon llibre però estic content, vaig escrivint relats per no perdre la pràctica i estic pensant en com m'ho faré per tornar a marxar de casa quan arribi a Mallorca. Ara mateix és la meva principal ocupació: trobar els ingressos necessaris per poder fer-ho. He enviat algunes cartes a editorials amb

propostes de traducció i oferint-me per treballar-hi, però de moment no tinc respostes. Tot i això, no en perdo l'esperança.

Us vàreu acomiadar una hora després. Feia fred. Vares comprar una dotzena de castanyes i te'n vares anar de cap a l'hotel perquè havia començat a ploure i no tenies ganes de passejar.

—El sopar se servirà a les vuit —et va dir el recepcionista, pulcre, amb un somriure que no vares acabar d'entendre sota el seu mostatxo marcial.

—Perfecte.

Vares pujar a la teva habitació pensant que seria el més trist sopar de Cap d'Any de la teva vida.

5

—És una notícia excellent. Ja ens preocuparem més tard de com és que el capità sap tot això. De moment ens hem d'alegrar de la partida. Avui serà la nostra darrera nit a Lisboa i podem dir que amb el nou any ens espera la llibertat. I no et negaré que ens anirà molt bé poder es-talviar-nos aquests diners. Els oncles d'Amèrica

no són pas rics i nosaltres encara menys. Hem gastat bona part de la nostra fortuna venint de cap aquí.

—Ja ho sé, però em sorprèn que tengui tanta informació sobre nosaltres.

—Molt possiblement la hi deuen haver donat els passants. El capità no es pot arriscar a embarcar vés a saber qui al vaixell. En aquests temps que corren la informació és un bé molt preuat.

La senyoreta Fürst va deixar la seva mare i el seu germà a l'hotel i es va disposar a gaudir de la seva darrera tarda a Lisboa. Va sortir a la plaça del Rossio i se'n va anar de cap a la Confiteria Nacional. Sabia que havia d'estalviar els diners, però va fer la conversió a marcs del preu de la xocolata desfeta i d'un pastisset de nata i li va semblar ridícula. A més, havia de gastar els darrers escuts i aquell temple gastronòmic li va semblar el millor dels llocs possibles per fer-ho. Feia fred.

—Senyoreta, em veig en l'obligació de recordar-li que avui tancarem a les set del vespre. És la nit de Cap d'Any i qui més qui manco vol sopar amb les seves famílies. Li ho dic per no causar-li cap molèstia.

—Oh, no es preocupi, encara falta ben bé una hora, temps més que suficient per deixar-me temptar per les vostres delícies.

—Celebro la seva decisió.

La senyoreta Fürst es va instal·lar en una taula del saló de te de la planta superior. N'hi havia dues d'ocupades per senyores de mitjana edat que es va imaginar que eren esposes dels funcionaris d'aquell règim dictatorial que ningú no sabia gaire bé com havia acabat aconseguint el poder a Portugal. Eren com les senyores acomodades que hi havia als salons de te de tot Alemanya, satisfetes i cofoies de cada un dels avenços en la guerra que estava convertint Hitler en l'amo de tot Europa i a ells, els jueus, en la raça a exterminar. Malgrat tot, no les va mirar amb odi. No volia odiar més, com a mínim en el que quedava per acabar l'any, mitja dotzena d'hores, i després una nit sencera per poder partir de cap a la llibertat, que tenia un nom molt concret: Amèrica.

6

La Rita dos Anjos sabia que se la jugava però no va dubtar a trucar a en Michael Irving a l'hotel Metropole, on s'allotjava.

—Ens hem de veure, és molt urgent.

—D'acord, podem quedar a l'església de Graça?

—Sense problemes.

La Rita dos Anjos va agafar el tramvia número 28, que anava bastant buit perquè qui més qui menys ja estava preparant el sopar de la nit de Cap d'Any o ja havia anat a casa a posar-se a punt per anar a algun dels sopars organitzats, i va poder seure al costat de la finestra. El conductor l'havia advertida de la reducció d'horaris, però va pensar que malgrat tot encara podria agafar un tramvia de tornada si no demorava gaire la trobada amb l'Irving. Contràriament al que per a ella era habitual, no va treure cap llibre sinó que es va dedicar a contemplar la ciutat, escassament il·luminada. El tramvia va passar de llarg la catedral i es va anar enfilant de cap a Graça. Va haver de caminar deu minuts fins a trobar en Michael.

—Què és això tan greu que m'has d'explicar?

—Sé els nous plans d'en Fritz Spauer.

—Sensacional, aquesta sí que és una gran informació.

—No corris tant.

—D'acord, què diu la rata fastigosa?

—Ha rebut un telegrama. Ha d'executar una noia. Es diu Fürst i em sembla que viu al teu hotel. El telegrama era d'ahir i tenia prioritat absoluta. La resta no la vaig entendre, ja saps que vaig molt justa d'alemany.

—D'acord, ja sé qui és, la protegiem. I no pateixis, deus ser la noia que més en sap de tot Lisboa.

La Rita dos Anjos va mirar la ciutat als seus peus i va pensar que havia fet una bona obra. Feia cinc anys que es prostituïa i dos que havia conegut l'única persona que havia estimat a la seva vida, un jove aviador britànic que li havia demanat que es casés amb ell. Abans de dir-li que sí els alemanys l'havien abatut al canal de la Mànega i ella s'havia proposat fer tots els possibles per venjar-lo. Espiar per als anglesos era la millor manera de fer-ho. I per això no dubtava a posar somnífers a les copes de xampany dels seus

clients germànics, que sempre pensaven que aquella son era l'extenuació a la qual els conduïa la pràctica de totes les habilitats sexuals amb qui s'havia guanyat la fama de ser la prostituta més guapa de Lisboa. És clar que de tot allò del pilot abatut en ple vol al canal de la Mànega en Michael no en sabia res, només sabia que ell també estava enamorat d'aquella dona que el fetillava i amb qui havia viscut els millors moments sexuals de la seva vida.

—Rita, puc fer-te una pregunta? —La veu de l'anglès la va treure dels seus pensaments i la va tornar a la realitat. Cada cop hi havia més llums oberts a les finestres de les cases de Lisboa.

—És clar.

—Per què ho fas? Per què ens ajudes?

—Per amor.

Aquella era, potser, l'única resposta que l'espia anglès no s'esperava.

La resposta havia deixat descollocat en Michael Irving, espia al servei d'Anglaterra, o millor dit,

al servei de sir Winston Churchill, per a qui el seu pare ja havia servit a la Primera Guerra Mundial, i que a casa era venerat com una espècie de déu intocable digne de totes les devocions. Tot i que no era gens recomanable fer-ho —s'arriscava a rebre una ganivetada o una pallissa per acceptar els seus diners—, l'espia va davallar les escales que el conduïen al cor de la Mouraria. Duia la pistola amartellada i a punt a la cintura, sota la gavardina, i tenia una pressa de mil dimonis per arribar a l'hotel.

Irving tenia la tapadora perfecta: un prometedor escriptor britànic que fugia de la guerra, vidu recent, que simpatitzava amb els nazis tot i viure a Anglaterra i que per això s'havia instal·lat en un país neutral però amb un dictador feixista on podia cuidar les inversions de la família en negocis vinícoles mentre escrivia la seva novella i es refeia dels daltabaixos de l'amor. De fet, havia aconseguit burlar fins i tot en Fritz Spauer i li havia fet creure que el partit nazi disposava de molts més suports dels que es pensaven entre les classes altes britàniques, una informació ben cuinada per l'Irving, interessat a fer creure als alemanys que tenien molt més reconeixement

del que tenien realment i que, per descomptat, en Fritz va transmetre als seus superiors. En allò consistia la feina real d'en Michael, intoxicar tant com pogués l'enemic, confondre'l i fer-lo dubtar dels informes que obtenien. Per això vivia en aquell hotel de la capital portuguesa on s'hostatjaven a la vegada anglesos, alemanys, jueus que volien fugir de cap a Amèrica i, en definitiva, tota mena de gent que tenien més a veure amb aquella guerra del que mai haurien imaginat.

No es va trobar ningú i va poder arribar a l'hotel sense cap problema. Segurament li seria impossible saber per què la senyoreta Fürst era tan important perquè Hitler la volgués eliminar, però ara per ara la prioritat era protegir-la, i per això havia d'esbrinar els plans de l'Spauer. I a l'hotel hi havia la millor manera d'aconseguir-ho: ginebra.

8

No et vares veure amb esma de desfer la màquina d'escriure, així que vares treure la teva llibre-

ta de notes i l'estilogràfica i, després d'intentar sense èxit omplir alguns fulls amb algun projecte de conte per poder enviar a algun premi en tornar a casa, vares decidir escriure a la teva exparella. No li havies dit res en aquell mig any perquè al cap i a la fi era ella que havia descobert que li agradaven les al·lotes i no pas tu, i tampoc no n'havies rebut cap, de carta seva, però volies aprofitar aquelles hores que quedaven de l'any per desitjar-li que fos feliç i per demanar-li, quan fossis a Mallorca, que et tornés dues novel·les que et feien falta i que no volies comprar una altra vegada. També li demanaves que si sabia d'alguna feina t'ho digués perquè t'urgia fer alguna cosa i sabies que ella treballava als matins en una editorial a Palma. Aprofitaves per dir-li que comentés als seus caps la possibilitat de traduir algun llibre del portuguès i li acabaves posant l'adreça dels teus pares i el telèfon com a manera més efectiva de contactar-te, tot i que estaves pràcticament convençut que no diria res. Però com que es tractava d'omplir les hores buides, aquella carta era poc nociva. Vares sortir sota la pluja a la recerca d'un estanc per comprar un segell i poder enviar-la.

Circulaven ja pocs cotxes a Lisboa i encara menys vianants a aquella hora i a causa de la pluja, i va ser llavors que vares recordar l'estanc que hi havia al començament de l'avinguda de l'Almirante Reis i que tenia fama —justa i ben guanyada— de no tancar mai. No debades és on compraven el tabac els ionquis i les prostitutes que s'havien apropiat tant de la plaça de Martim Moniz com dels carrerons que es desplaçaven en paral·lel a la gran avinguda, un món sòrdid que sabies que existia perquè te n'havien previngut tots els companys de la universitat. Era una zona calenta de la ciutat i era molt millor no tenir-hi res a veure.

El cas és que aquell era, quasi amb tota seguretat, l'únic estanc obert de tot Lisboa en un preludi de nit com aquella, així que hi vares fer cap i vares aconseguir el teu segell sense entrebancs. Amb aquella pluja no quedava ningú al carrer, ni bo ni dolent. I quan faltaven quinze minuts per al sopar vares llençar la carta a la bústia de la mateixa manera que un naufrag hauria llençat al mar la seva última ampolla amb un missatge salvador.

El bar de l'hotel Metropole tenia ja en aquell moment un punt de decadència. En Michael es va demanar d'on devia provenir tot aquell excés de vellut vermell que a Londres s'hauria associat més a un bordell que no pas a un hotel de luxe, però es va deixar estar de preguntes absurdes i va concentrar-se en el seu objectiu. No li va ser gens difícil perquè precisament en Fritz Spauer l'estava buscant.

—Senyor Irving, bon vespre, com va tot? Que no té plans per a aquesta nit? Cap sopar de Cap d'Any en la seva agenda?

—La veritat és que ara mateix encara no ho sé, estic sospesant diferents ofertes. I vostè?

—Oh, ja sap que nosaltres sempre estem de guàrdia, així que molt possiblement em quedaré a sopar a l'hotel, si no accepto a darrera hora alguna oferta semblant a les que vostè deu rebre, però abans de tot això el volia veure.

—Vostè dirà.

—Em volia acomiadar de vostè, senyor Irving, aquesta és la meva última nit a Lisboa i li ho volia comunicar personalment.

—Com és això, on marxa ara?

—No li ho hauria de dir, però vostè és un amic i sé que hi puc confiar, ja ho veu, un alemany confiant en un anglès, si que és estrany aquest món que ens ha tocat viure i si que és potent el Führer, que ha aconseguit seduir una bona pila d'anglesos, segons el que vostè explica.

—No ho veig així com diu. La relació és molt més senzilla: un company de partit confiant en un altre, independentment del seu lloc d'origen. A Anglaterra molts han de romandre encara ocults, per desgràcia, però des de l'interior i alguns des de fora treballem perquè la victòria final sigui de cada cop més a prop.

—No ho dubto, estimat amic.

—I on se'n va, doncs?

—Me'n vaig de cap a Amèrica. Potser el viatge serà només temporal, però demà m'embarco en l'*Stella Maris*, un dels pocs vaixells que hi ha al port que encara accepta passatge, i marxo. L'única cosa que em repugna és que el capità és jueu, però sempre s'han de fer sacrificis per la pàtria.

—Per descomptat.

—Sap que compartiré viatge amb aquesta

gossa jueva que s'allotja aquí amb la seva mare i el seu germà?

—La senyoreta Fürst?

—Sí, que la coneix?

—Me la creuo sovint al passadís, ocupa una cambra propera a la meva. No sabia que fossin jueus.

—Doncs sí, i de la pitjor raça. Eren bankers a Ucraïna abans de la revolució leninista. El 1917 varen fugir de la Revolució i s'installaren a Leipzig, on el seu pare va continuar els negocis amb la banca i després passaren a viure a Berlín, on varen engrandir la seva fortuna a costa de practicar la usura amb els pobres alemanys, sense respectar res ni ningú. Per sort els varen depurar ben aviat i el pare de la família va anar a un camp de treball el 1940, quan la guerra ja havia començat. És el mínim que es pot fer amb aquestes rates jueves, posar-les a treballar perquè tornin amb la suor tot el que ens han robat. La resta de les guineus es varen escapolir de la cacera i ara les tenim aquí, disposades a anar de cap a Amèrica, com tants d'altres.

—Bé, només són dues dones i un nen, tampoc no és tan greu.

—I tant que sí que és greu. Les dones són les que poden engendrar més jueus al món, i això no ho hauríem de consentir. Les hauríem d'esterilitzar totes, tal com preveuen els plans eugènics del Reich.

—Doncs em sembla que en aquest cas no serà possible. Tot i que la mare ja és gran, ja no deu tenir tantes possibilitats d'engendrar nous enemics.

—Això li sembla a vostè, però dissimula. En realitat només té trenta-cinc anys. Va tenir la seva filla als quinze i el noi als vint-i-vuit. Amb el marit, que era bastant més gran, es varen conèixer a Leipzig. La mare era una jueva alemanya i feia com a mínim tres generacions que s'estava a la ciutat. I ara, per si fós poc, me l'hauré de trobar a bord d'aquest vaixell ple de jueus. El capità ha fitxat la senyoreta Fürst com a bibliotecària de bord per ajudar-la a pagar el seu pasatge i el de la seva mare.

—Bé, així la podrà tenir controlada en tot moment, si tant li interessa, no haurà de perdre el temps buscant-la per tot el vaixell.

—Molt més del que es pensa, senyor Irving, molt més del que es pensa.

IO

La Rita dos Anjos no va voler córrer riscos innecessaris. Ella no era un home, no treballava com a espia al servei d'Anglaterra —tot i que déu-n'hi-do tot el que espiava—, i sobretot no duia cap pistola, així que va esperar el tramvia de tornada al centre i se'n va anar a casa seva. Va mirar quants diners tenia estalviats i va pensar que ella també hauria de viatjar de cap a Amèrica tot d'una que en tingués l'oportunitat. El que no sabia és que aquesta mai no arribaria. Dos homes l'esperaven a la porta de casa i sense dir-li res la ficaren a un cotxe. Ella sabia que havia de resistir al màxim, que no havia de confessar res, que tanmateix la matarien igualment, o sigui que valia més que tingués temps de protegir al màxim la gent que estimava.

No va ser fins que va arribar a les envistes de Paço de Arcos, una localitat a la vora del riu, que va visualitzar la seva mort.

—Per última vegada, Rita, qui és el teu contacte amb els anglesos?

La veu li va arribar des d'una espècie de nebulosa després dels tres cops de puny que li ha-

via pegat aquell armari encastat que no havia vist mai.

—No m'agrada fer mal a la gent, però és que no em deixeu més remei. Confessa-ho i el teu patiment haurà acabat, et portarem a Lisboa i encara podràs arribar al sopar de Cap d'Any. O prefereixes que vagi a Lisboa i li ho demani a la teva mare?

Va ser l'esment de la mare el que la va acabar de deixondir i va pensar en el disgust que tindria quan certificassin la seva mort. I va pensar que no podia deixar que la torturessin, va pensar que no s'hi atrevirien, que només li ho deien per fer-li més por, que ningú no li faria res, a la seva mare, va pensar, però també pensava que a ella no li farien res i de moment ja li havien fet saltar unes quantes dents, li havien trencat el nas i tenia un ull que no se li obria, i per un moment li va passar pel cap la possibilitat de dir un nom fals a aquell animalot, que semblava que fos dins el seu cervell.

—No et facis la llesta, Rita, si em dius un nom fals ho sabré i mataré igualment la teva mare. Només la pot salvar la veritat.

—Irving, Michael Irving.